

BELEIDSPLAN

2018 – 2022

Hervormde Gemeente Dordrecht

Wijkgemeente 9 Rondom de Andreaskerk

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Thema Eredienst	4
Thema Jeugd	6
Thema Zorgzame kerk	7
Thema Vorming en toerusting	9
Plan van aanpak	10

Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan 2018 – 2022 van de wijkgemeente rondom de Andreaskerk. Dit beleidsplan is niet bedoeld om de gemeente opnieuw uit te vinden. Dat hoeft gelukkig niet. De gemeente is al uitgevonden. Zij bestaat dankzij Jezus Christus. Wij geloven dat de Heer haar zelf in leven houdt. Toch is het nuttig dat we elkaar met enige regelmaat een paar vragen stellen. Bijvoorbeeld: waartoe worden wij als gemeente van Jezus Christus in het hier en nu geroepen? Hoe kunnen wij in onze tijd en op deze plek het evangelie met elkaar delen? Het beleidsplan probeert zulke vragen in alle bescheidenheid van een antwoord te voorzien en aan de gemeente een richting voor de komende jaren te geven. Waar vorige beleidsplannen grotendeels een vastlegging van het staande beleid inhielden, is dit beleidsplan uitdrukkelijk opgezet als een handleiding waarmee de komende vier jaar nieuw beleid kan worden gemaakt en ingevoerd. De vastlegging van het al vastgestelde beleid is opgenomen in Visserslatijn, of zal daar in de toekomst in worden opgenomen.

Bij het lezen van dit beleidsplan is het goed om te beseffen dat de gemeente van Jezus Christus een unieke gestalte is. In het Nieuwe Testament beschrijft Paulus haar als een organische eenheid, waarbinnen alle delen een eigen functie hebben ten behoeve van het geheel. Zo is de gemeente het lichaam van Christus. In lijn met het bijbelse spreken over de gemeente, vindt de kerkenraad het een uitdaging om zoveel mogelijk in verbondenheid en gezamenlijkheid gestalte aan het gemeentelven te geven.

Het beleidsplan is opgesteld rondom vier thema's, waarvan de kerkenraad meent dat deze het meest actueel zijn, namelijk:

1. Eredienst: we willen werken aan inhoudsrijke en stijlvolle invulling van de zondagse diensten.
2. Jeugd: we willen de aansluiting van kinderen en jongeren bij het geloof en onze gemeente nog meer bevorderen.
3. Zorgzame kerk: we willen graag een zorgzame kerk zijn. Een kerk met aandacht en zorg voor elkaar als kwetsbare mensen.
4. Vorming en toerusting: we willen blijvend worden toegerust met betrekking tot de drie bovengenoemde aandachtsvelden.

Bij de totstandkoming van het beleidsplan en voor de verdere invulling van bovenstaande vier thema's is de gemeente via een enquête gevraagd om mee te denken. In een brainstormsessie met vertegenwoordigers van alle commissies en geledingen uit de gemeente zijn de thema's vervolgens scherper toegespitst. Als handvatten bij de invulling van het beleid in de jaren 2018-2022 zullen de verkregen resultaten uit de enquête en de brainstormsessie steeds benut blijven worden.

Hierna zal eerst het thema 'Eredienst' aan de orde komen. Vervolgens wordt het thema 'Jeugd' beschreven, gevolgd door het thema 'Zorgzame kerk'. Ten slotte zal het thema 'Vorming en toerusting' aan de orde komen, waarna het 'Plan van aanpak' het beleidsproces kort beschrijft.

Thema Eredienst

De zondagse eredienst is in de Andreaskerk altijd als het hoofdmoment in het gemeentelven beschouwd. Ook in de toekomst willen we de zondagse viering de centrale activiteit laten zijn waar alle andere gemeenteactiviteiten omheen scharnieren. In de eredienst horen de ontmoeting met God en de ontmoeting met elkaar wezenlijk bijeen. Zowel de lofprijzing en het gebed tot God als de opbouw van de gemeente en haar individuele leden vanuit het Woord van God worden daarbij belangrijk gevonden. Een bekend adagium in de Andreaskerk, dat ook slaat op de eredienst, luidt: behoudend als het gaat om de inhoud, maar flexibel als het gaat om de vormen. In de prediking willen we daarom dat de verkondiging van Jezus Christus prominent aan de orde komt. Daarnaast beweegt de liedcultuur in de Andreaskerk zich vanouds in de breedte van de kerkelijke traditie, getuige de omarming destijds van het Liedboek voor de kerken 1973.

Met name de liedcultuur is bewegelijk en voortdurend in ontwikkeling. In de laatste decennia zijn de ontwikkelingen op het gebied van de kerkmuziek in een stroomversnelling terecht gekomen. Een belangrijke oorzaak daarvan is globalisering, waardoor de kennis en toegankelijkheid van liedtradities wereldwijd is toegenomen. Ook de oecumene draagt daaraan bij. Op deze internationale ontwikkelingen poogt met name het Liedboek 2013 in te spelen. Het Liedboek 2013 heeft vele liederen uit de wereldkerk opgenomen en beschikbaar gemaakt voor gemeentezang in Nederland. Ook de opkomst van het evangelische lied (bijvoorbeeld Opwekking) is aan het liedboek 2013 (en ook aan onze gemeente) niet voorbijgegaan. Een dergelijke verbreding en toename in liederen is ook herkenbaar bij de Evangelische liedbundel, die inmiddels een opvolger kent in de meer uitgebreide bundel 'Hemelhoog'.

De ingebruikname van beamerapparatuur maakt het in de Andreaskerk mogelijk om uit het hele repertoire van kerkelijke en geestelijke liederen te putten. Men is niet langer gebonden aan één of twee bundels. Deze ontwikkeling heeft ook een keerzijde. Veel mensen hebben niet langer een bundel in eigen bezit. Men leeft niet meer met een liedboek, dat men leert kennen en waarderen. Het is allemaal veel fragmentarischer en vluchtiger geworden. Lieder kunnen al gauw als ontoegankelijk of hoogdravend ervaren worden en ook de bekendheid met liederen vermindert. Aan de ene kant maakt de gemeente kennis met een veel breder repertoire, aan de andere kant beklijft het wellicht minder.

De ontwikkelingen in de kerkmuziek hebben ook gevolgen voor de muzikale begeleiding van de gemeentezang. Voorheen werd veel muziek nadrukkelijk gecomponeerd met het oog op orgelbegeleiding. Voor heel wat nieuwere liederen is dat niet langer het geval. Sommige liederen zijn ongeschikt voor orgelbegeleiding. Bij andere liederen vraagt dat veel flexibiliteit van de organist en soms gaat de begeleiding ten koste van de intentie in de muziek. Dit komt de kwaliteit van de gemeentezang niet ten goede en kan emotioneel onbevredigend zijn. Daarom wordt in de Andreaskerk naast de begeleiding door de organist regelmatig gekozen voor muzikale ondersteuning door 'Be Blessed'. Echter, ook bij begeleiding door een band zijn kwaliteit en emotionele bevrediging niet vanzelfsprekend. Kwaliteit komt niemand aanwaaien. Het vergt veel oefening en samenspel.

In het proces naar dit beleidsplan is een tweedeling ontstaan tussen enerzijds de muzikale aspecten van de eredienst en anderzijds de overige invulling van de eredienst. Dit onderscheid komt ook terug in het beleidsplan.

Muzikale invulling eredienst

Uit de enquête is gebleken dat het merendeel van de gemeente tevreden is met de muzikale invulling van de eredienst. De meeste personen die dat niet zijn, hebben aangegeven dat zij graag vaker door andere instrumenten dan het orgel begeleid zouden willen worden. Uit de enquête en de input van de geledingen is gebleken dat er behoefte bestaat aan een verbetering van de kwaliteit van de muziek in de eredienst. Een zorg die vrij algemeen wordt gedragen is de toekomstbestendigheid van de muzikale begeleiding, dat wil zeggen: dat de muzikale begeleiding voor de jeugd ook aantrekkelijk blijft.

Overige aspecten eredienst

Het merendeel van de respondenten van de enquête hecht veel waarde aan het aspect van 'leren' in de eredienst en een ruime meerderheid hecht waarde aan de leerdiensten in februari en november. Tegelijkertijd is de realiteit dat de middagdiensten veel minder worden bezocht dan de ochtenddienst. Uit de enquête en de input van de geledingen is gebleken dat er behoefte is aan andere vormen van leren, bijvoorbeeld door preekbesprekingen. Daarnaast blijkt er behoefte te bestaan aan meer aansluiting tussen de eredienst en andere aspecten van het gemeentelieven, zoals de bijbelkringen en de kindernevendienst.

Op basis van de input uit de diverse bronnen, zijn de volgende speerpunten en vragen geformuleerd. Het streven is om op deze vragen in de komende vier jaar beleid te maken.

1. Verbetering van de kwaliteit van de muziek in de eredienst.

- a. Gezien de grote variatie in liedbundels en groei aan liederen streven we ten behoeve van de kwaliteit van de gemeentezang naar een scherpere profilering van ons liederenrepertoire. Hoe komen we tot vaststelling van een profiel?
- b. We willen een kwaliteitsimpuls geven aan de muzikale begeleiding van de gemeentezang. We onderzoeken daarvoor welke mogelijkheden er zijn om een kerkmusicus aan te stellen, die in staat is om naast het orgel ook andere instrumenten in te zetten en leiding kan geven aan de (ontwikkeling van de) band.

2. Verbetering van de verbinding tussen de liturgie en de andere aspecten van het gemeentelieven.

- a. Moet er meer aansluiting tussen de liturgie en de bijbelkringen worden gezocht en zo ja: hoe?
- b. Moet er meer aansluiting tussen de liturgie en de kindernevendienst worden gezocht en zo ja: hoe?
- c. Is het goed om preekbesprekingen te laten plaatsvinden en zo ja: hoeveel keer per jaar en op welk moment van de (zon)dag?
- d. Is het goed om de invulling en het tijdstip van de middagdienst (deels) te herzien?

Thema Jeugd

‘Ieder kind en iedere jongere mag zich geliefd weten door God.’

Als de jeugd de toekomst heeft en zelfs de toekomst van de kerk is, dan is het de moeite waard om daar ‘werk’ van te maken. Om dit ‘werk’ enigszins gestructureerd door de tijd te loodsen, is het van groot belang om met regelmaat het bestaande programma onder de loep te nemen. In de afgelopen periode is er, door middel van de enquête en gesprekken met jongeren en ouders, zicht verkregen op de bestaande situatie. Uit de enquête en de gevoerde gesprekken is gebleken dat jongeren zelf vinden dat er voldoende activiteiten worden aangeboden. De vraag die echter wel veel naar voren is gekomen, is hoe we het jeugdwerk betekenisvol houden in de levens van onze jongeren binnen de kerk en ook daarbuiten.

De gemeente rondom de Andreaskerk heeft op dit moment voor alle leeftijdscategorieën (van 0 tot 21 jaar) aanbod. Het blijft belangrijk om te kijken naar hoe we de activiteiten vormgeven. Voor de jeugd moet een afwisselend en boeiend programma worden aangeboden. Belangrijke aspecten daarbij zijn ontmoeting, verbinden en groeien in geloof. Het aanbod van de gemeente zal zoveel mogelijk in het teken staan van deze drie waarden. Het ontmoeten van leeftijdsgenoten, waardoor een eigen netwerk kan worden opgebouwd. Een verbinding krijgen met de gemeente en al zijn activiteiten. Door het opgebouwde netwerk geïnspireerd mogen worden om te groeien in geloof.

Op basis van de input uit de diverse bronnen, zijn de volgende speerpunten en vragen geformuleerd. Het streven is om op basis van deze vragen in de komende vier jaar beleid te maken.

1. Betrokkenheid vergroten tijdens eredienst

- a. Op welke manier kunnen we het aanbod voor de kinderen van 0 t/m 12 optimaliseren en hoe zorgen we ervoor dat er een connectie is met deze groep tijdens de eredienst?
- b. Hoe kunnen we een rol/verantwoordelijkheid tijdens de dienst creëren voor onze jongeren?
- c. Met welke middelen betrekken we de jongeren tijdens de eredienst, waardoor hun geloofsbeleving binnen de gemeente een plek kan krijgen?

2. Een duurzame verbinding creëren tussen de jeugd onderling en tussen de jeugd en de gemeente

- a. Hoe helpen wij jongeren om zich als christen staande te houden in de maatschappij?
- b. Op welke manier kunnen we bereiken dat onze jongeren zich binnen onze gemeente thuis voelen?
- c. Hoe rusten we ouders toe om geloof, kerk en gezin met elkaar te verbinden?

Thema Zorgzame kerk

Onze samenleving verandert steeds. Hoe deze er over een aantal jaren uitziet weten we niet. Wat we wel weten - en ook al zien - is dat in de huidige participatiemaatschappij meer nadruk ligt op eigen verantwoordelijkheid, zelfredzaamheid en de inzet van mantelzorgers, vrijwilligers en sociale netwerken zoals kerken. Hierbij ligt niet primair de aandacht op zorg voor mensen, maar meer op het ondersteunen van mensen zodat zij zo lang mogelijk in hun eigen woning en woonomgeving kunnen blijven en kunnen participeren in de samenleving. Bij dit alles heeft de burgerlijke (gemeente) overheid nog steeds een rol.

Daarnaast kan de kerk een rol spelen in het ondersteunen bij zorg aan mensen binnen en buiten de gemeente. Vanuit de Andreaskerk worden momenteel al tal van activiteiten georganiseerd vanuit de diaconie en commissie kerk in de wijk. De Andreaskerk kenmerkt zich als een gemeente waarvan het merendeel van haar leden buiten de geografische wijk wonen. Dit betekent dat gemeenteleden in hun eigen omgeving (buiten de 'geografische wijkgemeente' om) in aanraking komen met zorgvragen van familie, buren of vrienden. Echter, de Andreaskerk is niet alleen een gebouw in Wielwijk, 'zij' (de gemeente) heeft ook een rol en roeping daar.

Een toenemend probleem in de huidige maatschappij is eenzaamheid, wat voorkomt bij zowel jongeren als ouderen, binnen en buiten de kerk. Wanneer de gemeente rondom de Andreaskerk ondersteuning wil bieden aan mensen, bijvoorbeeld in de vorm van een bezoek, praktische hulp, er zijn voor een tiener in de wijk - is het belangrijk om te weten wat er speelt zowel binnen als buiten de gemeente. Zorg is immers oog hebben voor elkaar (aandacht/belangstelling), maar ook weten wat er speelt. Het omzien naar de naaste is niet nieuw. De vraag is wel: hoe kunnen we vanuit de Andreaskerk kerk zijn in Wielwijk - zorgzaam zijn? Welke behoeftes zijn er in Wielwijk en waarin kan de Andreaskerk iets betekenen?

Op dit moment bereiken ons zorg- en hulpvragen vanuit gemeenteleden, PCD of Wielwijk (o.a. sociaal wijkteam, Stichting Timon) via diverse kanalen, zoals: de commissie kerk in de wijk, de Protestantse Contactdienst (PCD) en de diaconie. Uit de enquête en de input van de diverse geledingen binnen de gemeente, is gebleken dat de afstemming verbeterd kan worden. Uit de gehouden enquête blijkt dat een groot deel van de gemeenteleden vindt dat hierin niet gekozen hoeft te worden voor een specifieke doelgroep, wel is een balans wenselijk bij het verdelen van de inspanningen tussen personen binnen en buiten de gemeente. Daarnaast heeft een groot gedeelte van de respondenten van de enquête aangegeven bereid te zijn om een bijdrage te geven aan zorgzame kerk, mits de organisatie bij anderen ligt en er een duidelijke vraag ligt. Het is dus zoeken naar de optimale balans voor het inzetten van gemeenteleden met oog voor hun individuele 'gaven'. Anderzijds vraagt het ook om zorgvuldig om te gaan met bestaande vrijwilligers.

Rond het thema 'Zorgzame Kerk' zijn voor de komende vier jaar de volgende doelstellingen geformuleerd.

- 1. Vaststellen op welke terreinen de Andreaskerk een rol wil spelen in zorgzame kerk binnen en buiten de gemeente.**
 - a. Hoe kunnen we vanuit de Andreaskerk kerk zijn in Wielwijk - zorgzaam zijn?
 - b. Welke behoeftes zijn er in Wielwijk en waarin kan de Andreaskerk iets betekenen?

- 2. Het versterken van de bestaande structuur binnen de Andreaskerk om adequaat in te kunnen spelen op zorgvragen van binnen en buiten de gemeente.**
 - a. Op welke manier kunnen de bestaande wijkteams - overleg tussen ouderling, diaken en PCD in spelen op de huidige behoeften binnen de gemeente?
 - b. Hoe kunnen we zo optimaal mogelijk gebruik maken van individuele 'gaven' van gemeenteleden en hoe kunnen we hiervan gebruik maken?
 - c. Hoe kunnen zorgvragen, zowel van binnen als buiten de Andreaskerk, inzichtelijk worden gemaakt (loket)?
 - d. Op welke manier kan hierbij aansluiting worden gezocht bij bestaande projecten?

- 3. Het ondersteunen van gemeenteleden die betrokken zijn bij zorgzame kerk.**
 - a. Hoe rusten we gemeenteleden toe, in het bijzonder gemeenteleden die actief zijn in het vormgeven van 'zorgzame kerk'?

Thema Vorming en toerusting

De ontplooiing van de drie thema's 'Eredienst', 'Jeugd' en 'Zorgzame kerk' vraagt om vorming en toerusting. Hiermee zijn we bij het vierde beleidsthema aanbeland. De komende jaren willen we de vorming en toerusting binnen onze gemeente niet alleen nadrukkelijker op de agenda van het gemeentelven plaatsen, maar we streven ook naar doelgerichte vorming en toerusting binnen het kader van de voornoemde drie beleidsthema's.

De kernvraag die we onszelf stellen, luidt: **wie** kan **waartoe** worden toegerust? Enerzijds willen we ons richten op de vorming en toerusting van kader (denk aan: jeugdleiders, ambtsdragers, PCD-medewerkers, musici), anderzijds streven we ernaar een toegeruste gemeente te zijn.

Rond het thema 'Vorming en toerusting' zijn voor de komende vier jaar de volgende doelstellingen geformuleerd:

1. Het instellen van een brede commissie 'Vorming en toerusting', die steeds vanuit de drie aandachtsvelden 'Eredienst', 'Jeugd' en 'Zorgzame kerk' inventariseert welke behoeften er zijn en daarbij vormende en toerustende activiteiten organiseert.
2. Onderzoeken wat een dergelijk toegespitst 'vormings- en toerustingsprogramma' vraagt aan financiën. Wat het vraagt aan budget vanuit de wijkgemeente en wat daarin haalbaar is.

Plan van aanpak

Om consequente agendering en adequate uitvoer van het beleidsplan te waarborgen, stelt de kerkenraad jaarlijks voorafgaand aan de start van een nieuw kerkelijk seizoen een jaarplan vast. Het jaarplan wordt telkens gebaseerd op het beleidsplan 2018-2022. Er zullen aan de hand van het beleidsplan dus vier jaarplannen worden opgesteld. Daarbij is het uitgangspunt dat aan het einde van de beleidstermijn 2018-2022 het totale beleidsplan is doorgenomen. De kerkenraad volgt het jaarplan bij de agendering van haar vergaderingen.

Aan het einde van ieder kerkelijk seizoen evalueert de kerkenraad haar jaarplan. Verder legt ze verantwoording over het gevolgde jaarplan af tijdens een gemeenteavond.

Ten slotte willen we benadrukken dat we het beleidsplan als een hulpmiddel beschouwen om in de komende jaren consequent en constructief aan bovengenoemde vier thema's te werken. Wanneer andere onderwerpen in de periode 2018-2022 relevant worden en om aandacht vragen, mag het beleidsplan hierin niet beperkend werken.